

kao lučki posao iskrcaj iz broda kojim je teret prevožen, a ne i koji drugi iskrcaj koji nema stvarne veze s prethodnim prijevozom morem.

Lord Cross u trećemolbenoj odluci Kuće lordova u citiranom slučaju ističe kako stvari prevožene brodom automatski ne prestaju biti teret pristajanjem broda uz vez i njihovim iskrcajem. Ovisno o tome što je sa stvarima činjeno, one se mogu smatrati teretom i znatno poslije napuštanja broda. Bilo kako, točno razgraničenje u konkretnim slučajevima može stvarati poteškoće.

Slažući se u potpunosti s odlukom Tribunala i danim obrazloženjem pozivom na citiranu rješidbu, a posebno s dijelom gdje se kaže kako se čini jasnim da je prijevoz morem završen kad je primalac primio isporuku, stavio robu na svoja vozila i odvezao ju s prostora doka, sudac Widgery donio je ponovo odluku u korist poduzeća skladišta i odbio žalbu.

Druga dva suca, Willis i Talbot, složili su se u cijelosti s predsjednikom vijeća.

(LLR 1973, str.183)

S.J.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 2.III 1972.

Cie algérienne de meunerie
(C.A.M.) c/a Sté nouvelle de
gérance du Comptoir général
ces transports (S.N.G.C.G.T.)

Prijevoz stvari morem - Način sklapanja ugovora - Sklapanje ugovora putem teleprinterera - Pravni značaj zaključnice - Sporazumni odustanak od ugovora - Budući da u francuskom pravu nije propisan obavezan način ugovora o prijevozu stvari morem, taj se ugovor može sklopiti i putem teleprinterera - Iz istog razloga nije potrebno da zaključnicu potpiše jedna od stranaka, ako se ona prije izdavanja zaključnice sporazumjela o bitnim elementima posla - Zaključnicom se mogu sklopiti brodarski i vozarski ugovori - Teleks u kojem se navodi da se potvrđuje sklapanje ugovora, predstavlja prihvata ponude a ne njeno dostavljanje - Kad stranke sporazumno odustanu od ugovora, svaka snosi svoje štetne posljedice

U sporu su naručitelj prijevoza kao tužitelj i brodar kao tuženik. Među strankama je nesporno da je brodar

dana 4.XI 1969. godine uputio naručiteljevom agentu teleks u kojem potvrđuje ugovor o prijevozu pšenice, navodi ime broda i bitne elemente ugovora, te pozivajući se za ostale uvjete na zaključnicu konferencije. Agent je svojim teleksom potvrdio primitak brodarovog teleksa i najavio da će poslati ispunjenu zaključnicu da ju brodar potpiše. Zaključnica je nakon nekoliko dana i poslana, ali ju brodar nije ni vratio ni potpisao. Među strankama je nesporno da je sadržaj zaključnice odgovarao uvjetima navedenima u brodarovu teleksu.

Na temelju ovakvog činjeničnog stanja brod je stigao dana 7.XI 1969. godine u luku ukrcaja, i u 13,30 sati je stavio krcatelju na raspolaganje sva skladišta za ukrcaj pšenice. Naručitelj nije pristupio ukrcaju pozivajući se na nevrijeme, jer da je zbog nevremena postojala opasnost da se pšenica smoči, budući da se morala krcati pomoću maona. Osim toga pozvao se i na izjavu zapovjednikovu da će on sa svojim brodom otputovati istoga dana u 17,30 sati bez obzira na količinu ukrcanoga tereta, budući da je za to vrijeme bio najavljen početak štrajka lučkih radnika. Brod je u to vrijeme zaista i otplovio.

Naručitelj tuži brodara za naknadu štete koju mu je svojim postupkom prouzrokovao. Brodar, naprotiv, podiže protutužbu za štetu prouzrokovanu činjenicom da naručitelj nije ništa ukrcao.

Prvostepeni sud je tužbu odbio, a prihvatio brodarov protutužbeni zahtjev. Drugostepeni sud je na naručiteljevu žalbu preinačio prvostepenu presudu tako da je odbio i brodarov protutužbeni zahtjev.

Apelacioni sud u prvom redu ispituje pravni značaj zaključnice i činjenicu da ju brodar nije potpisao.

Budući da se prema francuskom pravu ne zahtijeva za valjanost ugovora o prijevozu pismeni način, činjenica da zaključnicu nije potpisala jedna od stranaka - u ovom slučaju brodar - ne utječe na postojanje i valjanost ugovora. Da bi ugovor bio valjan, potrebno je da se stranke suglase o njegovim bitnim elementima. Brodarov teleks upućen naručiteljevom agentu sud ocjenjuje kao prihvatan, a ne kao dostavljanje ponude. To slijedi iz okolnosti da je u teleksu bilo navedeno da se potvrđuje ugovor. Ovo tim prije što je sadržaj teleksa reproduciran u zaključnici koju je agent dostavio brodaru.

Prema stajalištu suda za zaključnicu se ne može tvrditi da se njom isključivo sklapaju vozarski ugovori.

Ona može biti i isprava o brodarskom ugovoru. Sve ovisi o okolnostima slučaja, naime o tome koji je sadržaj zaključnice. U ovom sporu zaključnica je imala sve elemente koji se po francuskom pravu zahtijevaju za brodarski ugovor. Stranke su, dakle, sklopile vozarski ugovor na jedan jednostavniji način od uobičajenog, odričući se na taj način izdavanja čarter partije. Prema tome nije od važnosti što je teret morao biti prevezen linijskim brodom. Sud, nadalje, dolazi do zaključka da su stranke sporazumno odustale od ugovora. One su se, s obzirom na iznesene okolnosti luke, sporazumjele da će se teret ukrcati na isti brod na njegovom drugom putovanju, koje je imalo uslijediti sedam dana kasnije. Budući da su stranke sporazumno odustale od ugovora svaka snosi svoje štetne posljedice.

(DMF 1973, str.74)

B.J.

Bilješka.- Stajalište koje francusko pravo zauzima u pogledu načina ugovora o prijevozu stvari morem u biti odgovara i rješenju našega prava. Ni kod nas se za valjanost ovih ugovora ne zahtijeva pismeni način. Iz toga proizlazi da se i u našem pravu može zaključnicom sklopiti brodarski i vozarski ugovor. Da li je zaključen jedan ili drugi posao, ovisi o sadržaju ugovora, a ne na koji način je sklopljen. Ovo i unatoč okolnosti da se u praksi zaključnica redovito upotrebljava kod sklapanja vozarskih ugovora. Treba napomenuti da po našem pravu nema neke osobite praktične vrijednosti pitanje da li je zaključen vozarski ili brodarski ugovor, jer gotovo i da nema razlike između ova dva posla. Postojeće razlike su više nego minimalne.

U teoriji i praksi se katkada zastupa stajalište da je zaključnica predugovor, a da je ugovor sklopljen tek predajom tereta brodaru. Čini nam se da je to stajalište, barem što se našega prava tiče, netočno. Ugovori se kod nas sklapaju neformalno, dakle kad su se stranke sporazumjele o njegovim bitnim elementima, pa i kad nisu o tome sastavile pismenu ispravu. Ukoliko nakon toga svoj sporazum utvrde u pismenoj ispravi, ne može se jednom već zaključen posao pretvoriti u predugovor. Na istom stajalištu izgleda stoji i francusko pravo.

I u našem pravu vrijedi načelo da u slučaju sporazumnog odustanka svaka stranka snosi svoje štetne posljedice.

B.J.